

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«Трендспоттінг в соціальній роботі»
2023 – 2024 навчальний рік

Освітня програма: «Соціальна педагогіка».
Спеціальність: 231 Соціальна робота.
Галузь знань: 23 Соціальна робота.
Рівень вищої освіти: другий (магістерський).

Викладач	Попова Анастасія Сергіївна, к.пед.н., доцент кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти
Посилання на сайт	https://dspace.bdpu.org/handle/123456789/1134 https://edu.bdpu.org/course/view.php?id=19
Контактний телефон	063 335 99 68
E-mail викладача	kovaleva.anastasia.45@gmail.com
Графік консультацій	вівторок: 12.00-14.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Форма навчання	Кількість кредитів/годин	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	Звітність
денна	3/90	10	14	66	залік
заочна		-	-	-	

Семестр: I семестр (денна форма).

Мова навчання: українська.

Ключові слова: тренд, трендхантінг, трендвотчінг, самменджмент, форсайт, фріланс, професійний розвиток, нетворкінг.

Мета курсу: є надання майбутнім фахівцям із соціальної роботи теоретичних знань та формування практичних навичок у пошуку трендів в сфері соціальної роботи задля успішного професійного майбутнього.

Предмет курсу: сучасні тренди та тенденції у сфері професійної діяльності та розвитку фахівця із соціальної роботи.

Компетентності та програмні результати навчання:

Програмні компетентності:

ЗК-8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК-4. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи.

та демонструвати такі результати навчання:

ПРН-13 Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності.

ПРН-16 Розробляти соціальні проекти на високопрофесійному рівні.

Зміст курсу:

Тема 1. Трендспоттінг як основа прогнозування професійного майбутнього фахівця із соціальної роботи

1.1.-1.2. Теоретико-практичні засади трендспоттінгу у професійній діяльності фахівця із соціальної роботи

Поняття „тренд”. Роль трендів у прогнозуванні розвитку різних сфер життєдіяльності людини та суспільства. Поняття „професійне майбутнє” та основні способи прогнозування професійного майбутнього сучасних фахівців. Роль трендспоттінгу в прогнозуванні професійного майбутнього.

Трендспоттинг як процес моніторингу, виявлення трендів. Трендхантинг як збір інформації в середовищі потенційних споживачів. Основні інструменти трендхантингу.

Тема 2. Основні тренди в соціальній роботі та соціально-педагогічній діяльності

2.1.-2.2. Тренди соціальної роботи у XXI столітті

Тренди у професійній діяльності фахівця із соціальної роботи. Тренди в освіті і соціально-педагогічній діяльності. Форсайт як комплексний підхід прогнозування трендів у соціальній роботі. Професії майбутнього. Фріланс як тренд трудової зайнятості. Прекаризація сучасного ринку праці.

Тема 3. Конкурентоздатний фахівець соціальної сфери у XXI столітті: основні вимоги та шляхи досягнення

3.1.-3.2. Конкурентоздатність фахівця із соціальної роботи

Поняття „конкуренція”, „конкурентоздатність особистості”. Основні вимоги до конкурентоздатного фахівця у XXI ст. Внутрішні та зовнішні чинники досягнення конкурентоздатності майбутніх фахівців. Основні напрями діяльності з підвищення власної конкурентоспроможності. Поняття професійної деформації, деструкції та кризи. Психологічні детермінанти професійної деформації. Причини професійної деформації. Професійний стрес і ресурсозбереження. Синдром емоційного вигорання та інші види криз. Попередження та подолання професійних деформацій.

Тема 4. Тренди професійного спілкування у діяльності фахівця із соціальної роботи

4.1.-4.2. Культура мережевого спілкування сучасного фахівця. Нетворкінг.

Культура мережевого спілкування. Нетворкінг: сутність поняття, значення нетворкінгу у роботі соціального працівника, правила нетворкінгу офлайн і онлайн. Способи побудови мережі контактів: стандартні та нестандартні підходи, власний досвід. Використання соціальних мереж для підвищення освіти і професійного розвитку соціальних працівників. Створення і підтримка професійних мережевих спільнот для соціальних працівників в соціальних мережах. Перспективи використання штучного інтелекту та автоматизованих інструментів у професійному спілкуванні соціальних працівників.

Тема 5. Форми та методи проектування професійної кар'єри.

5.1.-5.2. Стратегія і тактика побудови кар'єри

Поняття „кар'єра”. Класифікації кар'єр. Моделі кар'єрного розвитку професіоналів. Етапи кар'єрного розвитку. Стратегія і тактика побудови кар'єри. Самоменеджмент у контексті побудови власної кар'єри. Професійна успішність: зміст та чинники досягнення. Поняття „самоменеджмент”. Міфи про самоменеджмент. Функції самоменеджменту. Складники процесу самоменеджменту. Основні напрямки самоменеджменту. Технології цілепокладання та самоорганізації. Технології, методи і прийоми тайм-менеджменту.

Тема 6. Персональний бренд та само презентація у діяльності фахівця із соціальної роботи

6.1.-6.2. Персональний бренд на ринку праці: сутність та умови створення

Персональний бренд сучасного фахівця. Технології створення персонального бренду. Самопрезентація в професійному середовищі: сутність, функції. Технології самопрезентації. Методи самопрезентації. Резюме. Мотиваційний лист. Співбесіда. Візитка. Самопрезентація у віртуальному середовищі.

Методи навчання: словесні (пояснення, розповідь, лекція, семінари бесіда (вступна, бесіда-повторення); наочні (ілюстрування за допомогою електронного опорного конспекту); практичні: (вправи, моделювання життєвих ситуацій); методи стимулювання навчальної діяльності (метод навчальної дискусії, метод опори на життєвий досвід здобувачів, створення ситуацій пізнавальної новизни); методи контролю і самоконтролю (метод усного контролю, метод письмового контролю, метод тестового контролю).

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): Навчальний курс складається з лекційних, семінарських занять, самостійної та індивідуально-дослідної роботи.

Заохочується висловлювання власної точки зору, творчий підхід до виконання передбачених програмою курсу завдань. Обов'язковим є дотримання принципів академічної доброчесності.

Лекційні заняття передбачають надання здобувачам загального огляду ключових концепцій і тем, що включені в програму курсу. Вони служать для введення здобувачів у предметну область та створення основного теоретичного фундаменту з освітнього курсу “Трендспотінг в соціальній роботі”. Протягом лекцій викладач надає теоретичний матеріал та може також надавати приклади з реального життя, ілюструвати теоретичні поняття на прикладах, ініціювати обговорення та стимулювати інтерес до предмету шляхом звернення до дискусій щодо сучасних соціальних проблем і викликів. В процесі лекційного викладання, викладач також може використовувати навчальні матеріали, включаючи презентації, відеоматеріали та інші додаткові ресурси для наочного представлення інформації. Це допомагає студентам краще розуміти складні концепції та засвоювати матеріал більш ефективно. У результаті лекцій студенти отримують не лише базові знання з соціальних наук, але й навички аналізу, критичного мислення і спроможність застосовувати отримані знання до реальних ситуацій. Однак важливо пам'ятати, що кількість лекційних занять обмежена, і їх головна мета – встановити загальні основи і напрямок досліджень.

Семінарські заняття можуть доповнювати зміст лекційних тем або можуть передбачати розгляд відмінних від лекційних питань, які відображають зміст теми. Підготовка до семінарських занять передбачає усне опрацювання теоретичних питань за темою, спираючись на перелік рекомендованої літератури та самостійний пошук джерел для отримання необхідної інформації, з подальшим їх обговоренням у форматі дискусій, мозкових штурмів тощо. Відпрацювання пропущених семінарських занять є обов'язковим, здійснюється у форматі очного або дистанційного (на платформі Zoom) спілкування викладача зі здобувачем (не пізніше, ніж через тиждень з моменту проведення заняття та згідно графіку консультацій) Графік зустрічей для складання пропущених семінарських занять обговорюється зі здобувачем та викладачем для узгодження часу.

Підготовка завдань індивідуально-дослідної роботи включає і самостійне опрацювання питань самостійної роботи, що включені у завданні ІНДЗ, роботи оформлюються у електронному (розміщення файлів на платформі Moodle) вигляді та передбачає усне обговорення питань протягом семінарського заняття з теми або під час індивідуальної/групової консультації. Завдання самостійної роботи та ІНДЗ виконуються у момент підготовки здобувача до семінарського заняття, виконанні завдання підвантажуються до початку семінарського заняття за певною темою. Роботи, які виконано не в повному обсязі або оформлено без дотримання вимог, повертаються здобувачеві на доопрацювання. Повторно здати роботу на перевірку необхідно не пізніше, ніж через тиждень після проведення заняття з відповідної теми (письмово/в електронному вигляді на платформі Moodle). Завдання СР та ІНДЗ презентуються на кожному семінарі до відповідної теми.

Важливо враховувати, що оформлення самостійної роботи та ІНДЗ передбачає форматування тексту відповідно до загальноприйнятих вимог (редактор Microsoft Word, шрифт Times New Roman, розмір шрифту 14, без розстановки переносів, стиль – normal (звичайний), інтервал між рядками – одинарний. Назва файлу роботи повинна відповідати прізвищу + назва роботи, (Наприклад Попова_СР та ІНДЗ до теми 1). Параметри сторінки: - розмір полів: ліве – 2,5 см, праве – 1,0 см, верхнє – 2,0 см, нижнє – 2,0 см; сторінки без нумерації, абзац – 1,25, текст вирівняний по ширині.). Критерії оцінювання кожного виду роботи подано в мудлі під кожним завданням, яке необхідно виконати.

В умовах дистанційного навчання лекційні, семінарські заняття проводитимуться в онлайн-режимі у визначений розкладом час. Самостійні та індивідуально-дослідні роботи надсилаються на оцінювання через систему Moodle у визначений політикою курсу термін. Консультації здобувачів проводитимуться згідно визначеного вище графіку.

За умови оповіщення про повітряну тривогу, здобувач має право вийти з пари за попередженням викладача. Пропущену пару необхідно опрацювати асинхронно.

Допуск до екзамену передбачений за умов: набрання 25 балів за роботу протягом семестру, наявності виконаних самостійних робіт та ІНДЗ (самостійних та індивідуальних занять). Екзамен може проходити за двома формами (на вибір здобувачів ВО): письмовий екзамен та захист відповідей; тестування. За результатами продуктивної роботи протягом семестру та погодження з оцінкою – здобувачу може бути виставлена підсумкова оцінка, що дорівнює сумі балів набраних протягом семестру, розраховується за формулою, поданою у системі оцінювання та доється до оцінки сума набраних балів (замість тесту/усної відповіді).

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: *технічне* (комп'ютер, проектор); *програмне* (Microsoft Office: Power Point, Word, Moodle, репозитарій); *наочність* (презентації у форматі Power Point).

Система оцінювання та вимоги:

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Середнє арифметичне за поточну роботу (максимально 50 балів)	Залік	Сума
Тема 1		Тема 2		Тема 3				
1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2			
25		25		25				
Тема 4		Тема 5		Тема 6				
4.1	4.2	5.1	5.2	6.1	6.2			
25		25		25				

Система нарахування рейтингових балів (поточний контроль¹)

№	Вид робіт за темами	Бали рейтингу (денна форма)	Бали рейтингу (заочна форма)
1	Тема 1.		
1.1.	Виконання самостійної роботи до теми 1: • Опрацювання теоретичних питань та опитування за ними;	0 – 5	
1.2.	Виконання ІНДЗ до теми 1	0 – 20	
Максимум за тему 1			25 балів
Тема 2			
2.1.	Відповідь на семінарському занятті	0 – 5	
2.2.	Виконання самостійної роботи до теми 2: • Опрацювання теоретичних питань для підготовки ІНДЗ;	0 – 5	
2.4.	Виконання ІНДЗ до теми 2	0 – 15	
Максимум за тему 2			25 балів
Тема 3			
3.1.	Відповідь на семінарському занятті	0 - 5	
3.2.	Виконання самостійної роботи до теми 3: • Опрацювання теоретичних питань для підготовки ІНДЗ;	0 - 5	
3.3.	Виконання ІНДЗ до теми 3	0 – 15	
Максимум за тему 3			25 балів
Тема 4			
4.1.	Відповідь на семінарському занятті	0 - 5	
4.2.	Виконання самостійної роботи до теми 4: • Опрацювання теоретичних питань для підготовки ІНДЗ;	0 – 5	
4.3.	Виконання ІНДЗ до теми 4	0 – 15	

¹ Детальний розподіл балів та критерії оцінювання до кожного виду робіт представлено у «Системі оцінювання» та розміщений на електронній платформі підтримки навчання Moodle БДПУ

Максимум за тему 4		25 балів	
Тема 5			
5.1.	Відповідь на семінарському занятті	0 - 5	
5.2.	Виконання самостійної роботи до теми 5: • Опрацювання теоретичних питань для підготовки ІНДЗ;	0 – 5	
5.3.	Виконання ІНДЗ до теми 5	0 – 15	
Максимум за тему 5		25 балів	
Тема 6			
6.1.	Відповідь на семінарському занятті	0 - 5	
6.2.	Виконання самостійної роботи до теми 6: • Опрацювання теоретичних питань для підготовки ІНДЗ;	0 - 5	
6.3.	Виконання ІНДЗ до теми 6	0 – 15	
Максимум за тему 6		25 балів	

За підсумками навчання за один семестр здобувач вищої освіти може отримати 100 балів (50 балів² – поточне оцінювання + 50 балів – контрольне оцінювання (залік).

Підсумкова кількість балів визначається за формулою:

$$m = \frac{3K_1 + 3K_2 + 3K_3 + 3K_4}{n} + 50 = 100$$

де m – кількість набраних балів за вивчений курс;
 n – кількість залікових кредитів;
 50 балів – екзамен або залік.

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю за всіма заліковими кредитами, та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається середній арифметичний бал). Потім до отриманого показника додаються бали, набрані під час заліку.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX
1-34	F

Список рекомендованих джерел:

1. Алексеева О. Р. Трендспоттинг та професійне майбутнє сучасного фахівця : навчально-методичний посібник / О. Р. Алексеева. Старобільськ, 2017. 120 с.
2. Кириченко В. В. Психологічні основи професійної адаптації та вибору професії : навч. посібник / В. В. Кириченко. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. 110 с.
3. Комунікативна складова професійної діяльності соціального працівника з клієнтом : В. С. Щолинська, О. Г. Карпенко, 2018. 87 с.
4. Найдюнов М. І. Психологія престижності професій : монографія / М. І. Найдюнов. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2018. 160 с
5. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія професійної комунікації : навчальний посібник / Л. Е. Орбан-Лембрик. Чернівці : Книги -XXI, 2010. 528с.

² Мінімальний допуск до заліку здобувача можливий за умови набрання ним 25 балів за виконані роботи протягом семестру.

6. Побудова кар'єри : навч.-метод. посіб. / О. В. Мельник, О. Л. Морін, Л. А. Гуцан, І. І. Ткачук, О. М. Пархоменко, З. В. Охріменко, Т. С. Попова, М. В. Лузан; за ред. О. В. Мельника. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2017. 172 с
7. Попова А. С. Трендспоттінг професійного розвитку майбутнього соціального працівника в системі університетської освіти. *Психолого-педагогічний супровід фахового зростання особистості в системі неперервної професійної освіти*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (26-27 листопада 2020 р.): збірник тез. Бердянськ: БДПУ, 2020. 350 с. С. 273 – 275.
8. Попова А. С. Сучасні тренди у працевлаштуванні соціальних працівників. *Наука III тисячоліття : пошуки, проблеми, перспективи розвитку* : матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (25-26 квітня 2019 року) : збірник тез. Бердянськ : БДПУ, 2019. Ч. 1. 415 с. С. 327 – 330.
9. Синдром „професійного вигорання” та професійна кар'єра працівників освітніх організацій: гендерні аспекти / За наук. ред. Д. Максименка, Л. М. Карамушки, Т. В. Зайчикової. К. : Міленіум, 2016. 368 с.
10. Соціально-психологічні чинники престижності професій: підготовка молоді до активного самоздійснення на сучасному ринку праці : електронний навчальний посібник / М. І. Найдьонов та ін. К., 2018. 515 с.
11. Сурякова М. В. Технологія кар'єри : навч. посібник / М. В. Сурякова. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2019. 70 с.
12. Чинники успішного працевлаштування за фахом : навчальний посібник / колектив авторів ; заг. редакція О.І. Драган. К. :Кафедра, 2017. 308 с.
13. Шукаємо роботу ефективно : посібник на допомогу студентам та випускникам / Укладач Оксана Пендерецька. Чернівці : Книги - XXI, 2016. 56 с.URL: <http://www.uck.chnu.edu.ua/wp-content/uploads/2013/03/looking-for-work.pdf>
14. Ястремська О. М. Бренд-менеджмент / О. М. Ястремська; Харків. нац. економ. ун-т. Х. : ХНЕУ, 2019. 163 с.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org>
2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org>
3. Верховна Рада України. Офіційний сайт (законодавство) <http://zakon4.rada.gov.ua/>
4. Міністерство соціальної політики України. Офіційний сайт (урядовий портал) www.mlsp.gov.ua
5. Державна служба зайнятості (офіційний сайт) <https://www.dcz.gov.ua/>
6. Медіатека ФДССО.

